

A „MURAKÖZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izlazi svaku nedelju
Cena mu je:
Na celo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr

Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela u Čakovcu.

VEGYESTARTALMU HETILAP | NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. — IZLAZI SVAKU NEDELJU

„Legyen — és — lön.“

Az egyszerű pór körülbelül így gondolkodik a perlaki járásbírósgot illetőleg: »Igen, Perlakon van járásbírósg! Sok ur fog kapni kényelmes kenyérkeresetet! Csak-hogy ebből nekem semmi hasznom nincsen!« És csakugyan az intelligencia némely felvilágosult tagjai is helyben hagyják az együgyű pórnak ezen téves nézetét. Ha helyben hagynók mindnyájan az ilyen gondolkozásmód gyümölcsét, akkor ugyszólván értelme sem volna az intelligencia létezésének. Avagy nem-e főcélja az intelligenciának lehetőleg kiköszörülni a műveltség európai színvonalán nem álló pórnép gondolkozásának csorbáit? Ha ez nem tartoznék az intelligencia hivatása körébe akkor méltán kérhetjük minek az ugynevezett osztálykülönbség az emberiség nagy tömkelegében? Igaz, hogy gyakran boldogabb a pór a maga tudatlanságában, mint a művelt ember; mindamellett ennek tudatában is köteles a műveltebb szellemileg s ha lehet, testileg is segíteni társán, kit az ég nem áldott meg annyi képzettséggel: más szóval: kell, hogy a művelt a műveletlennel, gyámolítva emezt, együtt haladjon végcélja felé.

Behatóbban vizsgálván a dolgot, nem vonhatja kétségbe senki, hogy a művelt egyénekből álló járásbírósg áldás a helyre nézve, a hol tartózkodik De nemcsak az illető helyre sőt annak környékére nézve is Áldás mindenkire nézve anyagilag, áldás szellemileg.

Mi ez utóbbiról vágnánk egy kissé elmélkedni

Már két-három évvel ezelőtt föltámadt Perlak város polgárainak lelkében a vágy: kaszinót alakítani. Hogy e szilárd elhatározást tett követendő, senki sem meré kétségbe vonni. Csakhogy tájdalom — midőn azt hívék, hogy biztos kikötőbe jutott, akkor süllyedt alá hajójok. Mi okból, mi módon történt vala az említettük katasztrófa, azt, úgy hisszük, jobbra tudják e becses lap m. t. olvasói. De fátyolt a multra! Örülünk a jelennel! s helyezük reményünket a jövőbe.

Perlak polgárai türetek s ime! türelmük igen diszes rózsát termelt. Megmutatták elhatározottságukat: a járásbírósg tek személyzete előtt nem szégyenlették bevallani, hogy nincsen kaszinójuk, hanem megalázták önnönmagukat s ezért méltók, hogy másoktól magasztaltassanak: mert ime! Isten szent segítségével megalakult a rég óhajtott kaszinó.

Édes magyar hazánk! most már bátran kebeledbe fogadhatod Perlak városát is; most már büszkélkedve nevezheted »gyermekednek.« És miért csakis most? Hisz már ezelőtt volt és van is magyar állami iskolája! Hisz a kaszinó létrejötté előtt már volt magyar — járásbírósg! Igen, csak is most, mert az állami iskola legnagyobb részben felsőbb körök akarata folytán jött létre. A járásbírósg hasonlókép igaz ugyan, hogy mindkettőnek megtestesüléséhez szükséges volt a város polgárainak beleegyezése is, de azt a nagymélt miniszterium iránti engedelmességtől is mintegy követelni lehetett tőlük. Mig ellenben egészen szabadaka-

ratukra volt hagyva a kaszinó „megalakulhatása.“ Itt mutatták meg lelkesedőket a a szent ügyért! Itt mutatták meg hogy nem riadnak vissza semmiféle akadályoktól, ha a haza java forog kérdésben.

A magot elvetették. Minő lesz gyümölcse, azt előre elképzelhetjük magunknak, ha figyelemmel kísérjük Muraköz más helyiségeiben már az előbbi időkből létező kaszinók gyümölcseit.

Ezentul már sokkal könnyebben fogja megismerhetni az egyszerű polgár is, mit kíván tőle a szülőföld, mit kíván a haza. A kaszinó helyiségében föllelhető lapok elolvasása után következő kölcsönös eszmecserék alapján, az egyszerű polgár is befogja látni, hogy ő is ép úgy, mint a felsőbb körökbe tartozók, hivatva van közreműködni a haza javának előmozdításában. Megismeri a világot; meggyőződik arról, hogy a világ más részeiben is vannak nyomorral küzdők, s ez némi megnyugtatóra szolgál. Könnyebben viselendi az élet terheit mert tudja, hogy kivüle más is boldogtalan, s éppen e boldogtalanságnak tudata fogja boldogítani.

Kérdjük már most, kinek fogjuk köszönhetni mindezeket annak idejében? Kie az oroszán rész ez ügyben? Kit illet a babér-koszoru?

Első pillanatra megszügyenítve érezhetnék magukat a város polgárai hogy a kaszinó megalakulása ügyében oly férfit illet a babérkoszoru aki igen rövid idő óta tartózkodik a város polgárai körében. E megszügyenítés csak látszólagos. A gondviselés oly férfival áldotta meg a várost, oly férfit állított a város kaszinója élére, a minővel aligha fog egyhamar dicsekedhetni Perlak városa, s csakugyan ha mélyebben hatolunk a dologba, arra fogunk rá jönni, hogy ez nagyon bölcsen van, mert ki van zárva minden lehetőség arra nézve, hogy a város polgárai versenyezzenek s így könnyen ellenségeskedést idézzenek elő az elnöki tisztség netáni elnyerhetése miatt.

A férfi, kit méltán megillet a babérkoszoru nem más. — mint tek Götzt járásbíró ur, a kinek e tettéért örök hálaival tartozik a város polgarsága. A város polgárai már régóta kívánták, hogy — „legyen“ — kaszinó, és ő neki köszönheti, hogy „lön“ kaszinó.

Tek. Götz ur, mint az emberek földi bírja már hivatalánál fogva ismeri a népnek hiányait, szükségleteit. Ezen szükségletek közt nélkülözhetlennek találta a kaszinót, nélkülözhetlennek tartotta megpendíteni ujjal az eszmét: „alakítsunk kaszinót.“

„Legyen — és — lön.“

Első sorban, tehát közvetlenül tek. Götz urat illeti a legnagyobb érdem, másod sorban, tehát már közvetve azokat, kik legtöbbet fáradoztak, hogy Perlakon járásbírósg lett.

Üdvözljük ezen nemes tettéért tek. Götz járásbíró urat, mint a perlaki kaszinó első, felejthetlen elnökét, kívánjuk hogy azt számos éven át egyetértésben vezérelhesse. Valóban méltó a tiszteletre, mert ezen tette által megmutatta, hogy a magyar nem csak

szülő helyén, hanem másutt is kész az ön feláldozásra, kész mások boldogságának előmozdításában minden erejéből közre működni.

S így elmondhatjuk: Hála Istennek hogy már egyszer a sok „Nincs“ köza létezik egy „Van“ is.

A ZÁGRÁBI MURAKÖZIEK

H I R E K.

— Megyénk foispánjává — az „Egyetértés“ szerént — miután festetich Tasziló gróffal a tárgyalások eredményre nem vezettek, Kovách Kálmán igazságügyi miniszteri tanácsos fog kineveztetni.

— Köszönet nyilvánítás. A nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. miniszter ur ő excellentiája, — f. hó 7-én iskolánk részére a „Heller — Kadocsa“-féle „Hármas gyűjtemény“-t volt kegyes megküldetni. E kegyes adomány által nemcsak hathatós s páratlan szemléltető eszközt birunk tanításunk könnyebb megértethetésére, hanem egyszer mind becses kincset, iskolai muzeumunk megalapítására. Miért is elmulasztatlan kötelességemnek ismerem, úgy a magas miniszter urnak szives adományáért, valamint tekintetes dr. Ruzsicska Kálmán szeretett tanfelügyelőnknek buzgó közbenjárásáért, a nyilvánosság előtt is leróni, az intézet nevében kifejezett forró köszönetemet. Stridón, 1885. december 15-én. Kovács Gyula áll. igazg. tanító.

— A tűz és a véletlen. A mura-szt.-mártoni fárahoz tartozó Marof faluban f. hó 12-én délután 2 órakor vigyázatlanság következtében kigyuladt egy földmivelő háza, kinek a házán kívül összes gazdasági épülete, szalmája sat. elhamvadt. A legnagyobb erővel nem tudták a megjelent szomszédok semmit sem megmenteni és ha Kayser Lajos ujudvari ispán ur a fecskendővel idejében meg nem jelenik, több szomszéd ház lakója koldusbotra jut. Épen ezen szerencsétlenség idejében, szintén a szt.-mártoni fárahoz tartozó szomszédos Brezovec faluból litániára menő egy földmivelő látván a tüzet, társainak élcelve mondja: „Talán rántottát süttötek Marofban, hogy kigyuladt a házuk? Alig hogy kimondotta eme szavait, kigyuladt szalmakazla, amit észrevéu, sietett haza oltani. És ha nem sietnek segítségére, nem csak ő, hanem közel szomszédai is nagy kárt szenvednek, mivel a szalmától alig 2 méternyi távra volt zsuppall fedett pajtája. Az ijedséget, a melyet az illető kiállott, leírni nem lehet. Ugy mondják, hogy mind a két tüzesetnek gyermekek voltak okozói.

— Irsay szintársulata, mely tőlünk Lendvára távozott, f. hó 16-án Mura-Szombatban kezdte meg előadásait.

— Meghívó. A csáktornyai kisedővő-dába járó gyermekek számára f. hó 24-én délután 3 órakor gyermek-ünnepély rendezetik, melyre a t. szülők és gyermekbarátok ezennel tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

— Jöteknység. A csáktornyai négyelet számára lapunk egyik t. vidéki barátja, ki névtelen óhajt maradni, 1 frtot küldött a következő sorok kíséretében: „T. Szerk. Ur! Ezen zseuge adományomat a szegény sorsu

tanulók számára gyűjtő nagyrabesült emberbaráti egyletnek küldöm. A szerk. a szives adományt helyére jutatván, a négyelet hálás köszönetét ez uton fejezi ki a jószívű gyermekbarátnak.

Gyászhir. Plichta Ferencz kir. segéd tekkönyvvezető, valamint gyermekei: Plichta Kázmér, Ferencz, Irma, Blanka, László és nővére Grasinger Anna sajtát és a számos rokonság nevében fájdalmas szívvel jelentik felejtetlen jó nevének, illetőleg forrón szeretett anyjoknak, nővéreinek Plichta Ferencz né szül. Grasinger Eleonora asszonynak f. hó 16-án délelőtti fel 11 órakor, élete 51. s boldog házasságának 29. évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei, f. hó 17-én d. u. 4 órakor tetettek a helybeli sirkerbe örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozat pedig 18-án d. e. 10 órakor mutatott be a Mindenhatónak. — Áldás és béke lengjen porai felett!

A megyei közigazgatási bizottság üléséből. Felolvastatván a főorvosi jelentés a megye novemberi közegészségi állapotáról, mely jelentés egyebek közt részletesen ismerteti a ronsoló toroklob járvány megszüntetése tárgyában tett hatósági intézkedéseket — a bizottság megütközéssel fogadta a „Budapesti Hírlap” egyik legutóbbi számában közlött s Muraközbe küldött levelet, mely a hatóságot úgy tünteti fel, mintha ezen veszőlyes járvány megszüntetése iránt semmi intézkedést sem tett volna, holott minden rendelkezésére álló eszközt felhasználta a veszőlyes járvány elnyomása végett; sajnos azonban, hogy a nép páratlan indolentiáján hajótörést szenvedett a hatóság ügybuzgósága. — Alispán ur kiemeli a felő-mihálovcezi és máczinecezi lelkészeket, akik kiváló ügybuzgósággal igyekeztek a népet felvilágosítani és reá venni, hogy betegeiket ne titkolják el, hanem a hatóságilag felállított járványkórházba küldjék, hol kellő ápolásban részesülnek. — Az ő közreműködésüknek sikerült a népet tekintetben meggyőzni, miért is a bizottság nevezett plébános uraknak önzetlen fáradósukért teljes elismerését nyilvánította.

Muraköz s a dohánytermelés. Muraköz felvirágozását őszintén szíven viselő, megyénk fáradhatlan alispánjának buzgalma folytán kilátás van arra, hogy Muraközben ujolag meg lesz engedve a betiltott dohánytermesztés. Erre vonatkozólag örömmel közöljük a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésből a

következőket: Tekintettel arra, hogy Muraköz lakosságától 1882. évben azon okból, mert az ellenőrzés lehetetlen, az ott virágzott s a nép létfontossági ügyében oly nagy szerepet vitt dohánytermelés elvételét s ezáltal Muraköz egyetlen jövedelmező s más által nem pótolható keresetforrásától elvonatott: alispán úr azon indítványt tette, hogy keresse meg a közigazgatási bizottság feliratilag a magas pénzügyminisztert, miszerint Muraközben a dohánytermelésre az engedélyt megadni méltóztatnék s mivel a nagymérvű csempészet miatt lett az engedély 1882-ben megvonva, habár csempészetet rendszerint a nem termelők fizik, az ellenőrzés sikerének biztosítása tekintetéből a megyei hatóság bizatnék meg a magas miniszterium által az engedély kiadásával. — A közigazgatási bizottság megyénk egyik jelentékeny részének létfentartása tekintetéből tett alispáni indítványt a legmelegebben pártolta s egyuttal Arvay István megyei közigazgatási előadó urat is felkérte, hogy hasonló szellemben sziveskedjék ő is felterjesztést tenni a magas pénzügyminiszterhez.

Jótekonyság. Kozma Mártonné uró Rác-Kanizsáról két frtot küldött a szerb-bolgár háboruban megsebesült harcosok segélyezésére. Ez összegnek a központi gyűjtő bizottságba leendő küldés végett átvette, s a sebesültek nevében hálás köszönettel nyugtatja — a szerk.

Sport Csáktornyan. Ziegler Kálmán Mandl Róbert és Todor József beliczai s priviszlavecezi vadászterületén az évek óta itt szokásos körvadászat az idén f. hó 13. és 14-én tartatott meg. Résztvett benne nemcsak városunk vadászó-intelligentiájának majdnem minden tagja, hanem a közel vidékről és megyénk több helyéről találkat adtak egymásnak Nimród tisztelői. Nem puskások közül is jelentek meg többen. A vadászat mind idő, mind kedv, mind eredmény tekintetében kitünően sikerült. Az első nap esett 228, a második nap 200 nyul, összesen: 428 db. és 10 fogoly. A gazdag lakoma kint a szabadban s 13-án este Ziegler Kálmán kir. közjegyző úr vendégszerető házában tartatott. A vadászat az első nap 121-, a második nap 124 hajtóval 26 puskás működött. A puskások között voltak: Buchberger Fülöp urod. pénztáros, Csaszák Sándor árvaszéki elnök

(Zala-Egerszeg), Grész László jegyző, Hajik István ügyvéd (Zala-Egerszeg), Horváth Ignác grófi titkár, Gr. Hugonay Kálmán kir. törv. bíró (N.-Kanizsa), Isoó Alajos ügyvéd (Zala-Egerszeg), Isoó Ferencz ügyvéd (Alsó-Lendva), Br. Kozseovits N. birtokos (Varasd), Kayser Lajos urod. ispán (Ujudvar), Lenk Odón birtokos (Alsó-Lendva), Lenk Mór birtokos (Lenti), Luperszbe József urod. tisztartó, Mandl Róbert birtokos (Belicza), Pálya Mihály polg. isk. igazgató, Probst Ferencz urod. ispán. (Szt.-Kereszt), Sebestyén Lajos ügyvéd (N.-Kanizsa), Sényi N. birtokos (Vasmegye), Szakonyi Zsigmond mérnök, Tislér József plébános (Szt.-György), Todor József kereskedő, Verbancsics Nándor kir. közj. segéd, Vlasits György urod. ispán (Szt. Rókus), Ziegler Kálmán kir. közjegyző s 2 vadór.

Karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlásánál ajánljuk Herlinger M. ur ékszer, arany és ezüstáruk kereskedését. Olvasóink figyelmébe. E tárgyak valóban a legszebb és legcélzesebbek, azonkívül mindig értéket képviselnek tehát maradandó ajándékok. Bővebbet lapunk hirdetési rovatában.

Szerk üzenet. M. Szt. Mártón. M. F. Nagyon köszönjük! Mástkor is kérünk szives tudósítást. A könyvek ügyében intézkedtünk. Levélben legközelebb egyebekről is. — N. A. T. Á. C. Z. C. Intézkedtünk. Köszönet! Z. Á. G. R. Á. B. Nagyon szép, hogy Önök, idegenek között is gondolnak reánk s örülnek szülőhelyük előhaladásán! Soraitat mindig szivesen veszem s örömmel olvasom. Kérek minél gyakrabban közleményeket! Fogadják mindnyájan hazafias üdvözlőnként! Cirkovlán. K. J., Kottori. G. F. Nedelicz G. Gy. Levelet küldtünk. — Budapest. T. Nagy köszönettel vesszük a Zrínyi szoborra vonatkozó szives ajánlatot! Kérjük a gyűjtést azonnal megkezdeni! Ily szíveségre nem számítottunk, annál nagyobb örömrünk!

IRODALOM.

A „Magyar Háziaszony” című lapot ajánljuk t. olvasónőinknek. Tartalmát hasznos gazdasági és érdekes szépirodalmi közlemények képezik. E lap az orsz. gazdaszonyok egyletének pártfogása alatt áll. Előf. díjak: 6 frt. Bpest u-korona utca 19 szám alatt küldedők.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA“

Krumpir kakti maršečka krma.

Buduć, da krumpir vno go trdila (šterke) vu sebi zadržava, zato spada med zasitnu maršečku krmu. Kaj se krumpira kakti krme dotiče, je samo onda dobra krma, ako marše za malih porcijah dobi, jer samo onda prekuhati (precerati) more. Nasuprot ako vu velikih porcijah dobi, onda vno go šterke neprekupano ostane vu maršečkim zelucu. To je moći tak preprečiti, ako zmes takove hrane dobi, koje lehko cera, ili ako krumpira skuhamo. Krumpir ima takvu svoj-tvu, da se vu živinčetu tekučine pretvoriju, kv jakša postane, a iz toga onda svakojački betegi postaneju, s to s tim više s čim je takov krumpir koj se klije. Ali ovi betegi se nepojavljaju ili čisto preprećiju, ako krumpira poparimo, kuhamo i v takov položaj postavimo, da se prek i prek stopi.

Nikakve krme pripravljanje nije tak pažnje vredno, kak krumpir; zbog toga radi zadržanja marhe veliko pažljivost moramo obrnuti. Vu lugu pariti, kuhati i t. d. treba krumpira, da se oni deli krumpira razidu i i neškodljivi postaneju, koji su za zeludac i i druge kuhajuće maršečke sprave, tak jako škodljivi.

Luženje se najprikladnije more tak izvršiti, ako krumpira na drobno skošemo i vu takovu posudu denemo, koja na dnu luknju ima, luknju zateknemo i vodu nalejemo na krumpir, tak kaj je nekoliko centimeterov nad krumpirom. To onda mora stati 6—12 vur, onda vodu čez luknju spustimo i krumpir je zluženi. Tim je bolši čim višeput čistu vodu gore nalejemo. Medjutim čez 24 vure nije smeti moći krumpira.

Tko hoće s krumpirom marhu hraniti, nesme nijednput pričeti i od početka velike porcije davati, nego pomaštem najprejde na

krumpir. Treba pleve, ječmeni srot ili lenške pogače mešati s krumpirom, a jako je dobro dapače i potrebito posoliti. Osobito veliku pažljivost treba na žuti krumpir obrnuti.

Konjem krumpir nije dobra hrana, ar jim jakost neda. Od krumpira hitro otrudniju i znojiju se konji, zato nije za takove konje, koji terha peljaju ili bežati moraju. Jedno leto starim žrebičem je takaj škodljivi, ar se njim kosti još jačiju a krumpir to pokvari. Takvi konji, koji jako delo nedelaju, osobito vu takvom letu, da je zob draga, slobodno jedu krumpir. 2—3 leta starim konjem moći je prez svakoga kvara dati s sečkom pomešanoga krumpira. Ako s krumpirom hoćemo nadomestiti tretji ili četiti del obroka, onda je najbolje, ako 5 kil toga pomešanoga obroka denemo pred konje ali krumpir mora biti dobro očišćeni i skosani.

Sirovi i skosani krumpir nesme dugo stati, ar se na zraku pokvari, ako pak ga celoga pred konje postavimo oni ga niti jesti nećuju, ili ako ga i jedu vekši krumpir jim lehko vu gutu ostane.

Krumpira vu vekših porcijah pripravljanje potrebuje, da se krumpir popari i dobro prekuha, onda zdrobi i ravno toliko sečkom dobro premeša, i malo posoli. Ako hoćemo da krumpir dobro krmi, treba je i sero konjem dati i to stim više čim više krumpira je med obrokom.

Vnogi nevupaju konjem krumpira dati ar koliku i druge betege zrokuje; to je moći preprečiti, ako za krmu samo zdravoga, a ne gnjiloga, ili staroga ili pako ključega krumpira hasnujemo.

Treba je znati još, da na velikom krmleju s krumpirom nije smeti na jedenput početi kak takaj prestati.

Vnogo bolša krma je krumpir za priži-

vajuće životinje kak za konje ali i pri ovih nije smeti mladomu živinčetu dati, ali ako mu i damo, treba je s nekakvom jakšom krmom mešati. Kaj se kolikoče dotiče, more krumpir polovica od cele krme biti, pri preživajuči marhi. Kravam 10—15 kilo, debljajućemu marsetu 20—30 kil, ovci 1 kilo, debljajućoj ovci 3 kilo moremo dati k obroku. Za preživajuće životinje svakojački pripravljaju krumpira: sirovoga, kuhanoga, pretopljenoga ili zluženoga dajeju. Preživajuće živine dobro ceraju i sirovoga krumpira, ali sprvine neču se ga rade teknuti, ali kad mu se privčiju, jako ga rade jedu. Za mlško je sirovi krumpir vno go bolši kak kuhani, za deblenje pak je kuhani krumpir vno go bolši. Kaj se krumpira za dojenje tiče, dokazano je, da od krumpira vno go više mleka da živinče ali mleko je vodeno i slabo i čudnoviti tek ima, kojega je najbolje čutiti na putru iz takvoga mleka napravljenom. Od kuhanoga krumpira krave menje mleka ali bolšega i gustšega daju. Kak smo već spomenuli, krumpira samoga nije moći za krmu hasnuvati.

Sirovoga krumpira najbolje je na male porcije samoga dati, a kuhanoga s sečkom zmešanoga.

Na zadnje treba se iz svinje spomenuti, koje krumpira jako rade jedu. Najbolje je krumpira skuhanoga pred nje vlejati, kak je to posvud običaj. Za kiseleni krumpir je jako dobra hrana za svinje. Ako skosanoga krumpira nekoliko danah pustimo stati, pak onda 2—3 cente krumpira s jednim centom ječmenoga šrota zmešamo, takovu krmu dobimo, koju svinje jako rade jedu.

Iz magjarskoga prevadjal
KOVACSEVITS ISTVAN.

En, Csillag Anna

185 cm hosszú óriási Loreley hajammal számtalan hálairattal, melyek mindenki által megtekinthetők, bebizonyítottam, hogy az általam feltalált hajkenőcs mindentéle haj-

betegség, u. m. hajkihullás ellen, a hajnövés előmozdítására a hajtűsző erősödésére, fejfőrcs, korpaképződés és kopaszodás ellen, uraknál a ritka bajusz és szakal ellen a legbiztosabb szerként használtatott bámulatos eredményel. — Vegyelemzési bizonyítványok a legkitűnőbb szakferfiaktól rendelkezésünkre állanak. —

Egy tégely ára: 50 kr., 1 frt 2 frt., használati utasítással együtt. Szétküldés minden világrészbe postautánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett a gyárból

CSILLAG ÉS TÁRSA

Budapest, VI, király-utca 26.

Csáktornyan kapható a gyógyszerteremben a „Magyar Koronához”, valamint magyarországi nagyobb gyógyszerterekben. 304 5-20.

Legolcsóbb és legelmésebb karácsonyi és újévi ajándék.

Legcsinosabb kivitelű színezet és fekete

arc képek

minden nagyságban és alakban ajál

Piekarowitz A.

fényképeszeti műterme

Csáktornyan.

Felvételek bármely időjárás mellett f. hó 26 ig naponta reggeli 9 órától délutáni 3 óráig özv. Péterfy Mihályné házában eszközöltetnek. 314 2-3

Emlék-albumok (Poesi)

Legujabb divatu levélpapírok dus választéka!

!! Legszébb karácsonyi és újévi ajándékok !!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a mai kor igényeinek megfelelőleg dusan berendezett raktáramat, a legszebb, legzselzerűbb és legalkalmasabb ajándék tárgyakat úgy felhőttek, mint gyermekek részére, a legszebb kivitelű és legujabb kiadású imakönyvek, bőr-, csont és bársony kötésben magyar és német nyelven. Diszkötésű munkák magyar, német és francia nyelven, ifjúsági iratok, mese és képes könyvek mindkét nembeli ifjúság számára a legnagyobb választékban. — A legujabb divatu és legszebb kivitelű levélpapírok dus választéka, — továbbá tudatom a n. é. közönséget, hogy raktáramat a legutóbbi időben, igen szép és dus választéku

írómappák, emlék-albumok és női-kézimunkákkal

bővítettem, melyre a n. t. közönség figyelmét különösen felhívom, ezeken kívül b. figyelmükbe ajánlom dusan berendezett

IRÓ- ÉS RAJZESZKÖZ-RAKTÁRAMAT.

Legujabb divatu eljegyzési kártyák, meghívók, névjegyek, levélpapír és borítékok, czím vagy monogrammal ellátva a legjutányosabb áron és pontosan készítettnek el. — Továbbá mindenféle diszmnkák elkészítésére vállalkozom, melyek saját könyvkötészetemben készítettnek el.

A n. é. közönségnek irántam folyvást fokozódott bizalma, mellyel 35 év óta szakadatlanul megajándékozni meg nem szűnt, csak szűlt. díjtja azon iránt melyet eddig követtem s mely üzletemre nézve jövőre is változatlan marad és valamint eddig úgy ezután is azon leszek, hogy szilárd jellemesség által megtisztelő bizalmára, folyvást méltóbbá tegyem magamat.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva maradtam kitűnő tisztelettel

Fisohel Fülöp

gyomdatulajdonos, könyv- és papirkereskedő Nagy-Kanisán és Csáktornyan.

Írómappák dusan felszerelve és képrámáki

Magyar és német művekből álló nagy

előfizetési díj havonta 50 kr. — a könyveket köcsörélti mindennap lehet.

NŐI-KÉZIMUNKÁK

M O Z G S O N Z O N Z V T A B

Medjimurska pučka pisma.

Slavno Medjimurje
Lépo mesto malo,
Gde mi se odhrani
Vnogo déte zdravo.

Koje kak odraste,
Nosi mi pušticu,
I još k sebi paše
Bridku tu sablicu.

Medjimurje malo
S kojom bude branil,
Grličicu dragu
Gde mi je ostavil.

Za koga se plače,
Vnogo, devojčica,
Da ju vtišit nemre
Cvetje, nit ptičica

Kak ji je dragoga
Od srca nestalo,
Vse njeno veselje
Taki je prestalo.

Ona mi se tuži
I ovak govori:
Zahman mi je blago,
Moji běli dvori.

Da na svētu nemam,
Koga bi ljubila,
Onoga su vzeli,
Koga sam želela.

Ali mili zato
Za nju zabit neče,
Od ljubavi listek
Njoj pisati hoće.

Neplači, neplači,
Draga duša moja!
Kak sam ti obećal,
Stalno bu do groba.

Lépi ti je stališ
Vojnikov v mladosti;
Tri leta mineju,
Opet smo v radosti.

Nazad hoćem dojt
V slavno Medjimurje,
Gde budem pak videl
Lépe lice tvoje.

Otea, majku hranil
Dok sam vu mladosti,
A tebe pak ljubil
Do svoje starosti!

Spisal: STEFAN BRATUŠA.

Kaj je novoga?

— **S veseljem dajemo pošt.** Medjimurcom na znanje, da je slavna varmegjija, a prem naš G. varmegjijski vicekomuš korake većinil pri visokom ministerijumu zbog sadjenja dohana vu Medjimurju. Mislimo, da to visoki ministerium čim predi dopusti.

— **Ogenj.** Ovog meseca 12. dneva vu fari sv. martinskoj vu Medjimurju, čudnovito pripečenje se dogodilo. Najmre okolo dvih vur popoldan vu tak zvanom mestu Marof selu po nepazljivosti nastal je ogenj kod jednoga gospodara, kojemu ne samo da hiža nego i ostala sva gospodarstvena stanja, krma, slama i ostalo dugovanje su izgorela, poleg naj veće želje obraniti moguće ni bilo, i da gospona Kayser Lajoša, Gospodina grofa Festeticha dvorskoga iz Novidvorov s sprickom nema, onoga sela više gospodarov takaj bi na siromaštvo prispeli. Ravno vu onom hipu, kad je ova nesreća trajala k službi božjoj iliti k večernici dojdūci jeden poljodjelavec i poglavar občine tak zvane Brezovec, iz šale ovak se izrazil: „kaj su pak delali, morti su cvrtje pekli?“ kak da bi božje hoteње nastalo, vu on hip vužge se njegova slama, koju od cirkve videći, bežal je domom branit, i da njemu dobri ljudi na pomoć nepriskočiju, kvaren je, ali ni samo on, nego i ostali njegovi bližnji susedi; vužgale bi se hiže, i ostala sva druga stanja, ar slama koja je izgorela ni bila dalje neg do 2 metra dalko od škednja složena. Straha, kojega si je vužival, izpisati nemoguće. Tak se čuje, da obedvojjoj ovoj nesreći nigdo drugi, nego deca zroki bila jesu.

— **Strašna mati.** Grozni događaj se je pripetil vu Londonu. Higin Margit 21 let stara ženska si je dete vu Themzu (jedna voda) hitila na zapoved svojega muža, jer dete se je navek plakalo, pak je otec nemogel spati od kriča. Pak kad ga je jedenput žena pitala, da kaj bi s njim napravila? odgovori joj muž: „hiti ga vu vodu!“ I žena je zaistinu njegov navuk, i njegovu zapoved većinila. Kad se dete opet strašno plakalo, prime ga i hiti ga vu vodu. Sud ju je za celi život njezin vu kaznicu obsudil. Po sudu si je brata Moor Henrika molila, da naj joj pošle barem jednoga fortufa od siromašnog deteta. Ovaj mesec je njezina želja izpunjena bila. Ali strašno, drugi dan su ju mrtvu našli. Vu njezinoj celli na klupi su sledeće našli napisano s krajdom: „Vu grob me ne metnite, nek mi zprni telo moje, samo ov furtov, kojega sem ja sama šivala i kojega je moje dete nosilo, čuvajte mi!“ Brčas je nora postala, i tak se je obesila.

— **Ubojstvo samoga sebe** zbog dvajsti krajcarov. Vu Farkašdu se je 72 let star človek po imenu Moinar Pavel obesil. Taj isti je negda dober, zmožen gazda bil; ali blago si je bez pameti pofratil. Na zadnje je na to došel, da su ga njegovi poznanci državali i pomagali negda — negda s jednim seksarom. On je to navadno svaki dan marljivo zapil, tak da je vu zadnjem vremenu malo da trezen bil. To je priatelje jako težko dirnulo, nisu rado to imeli, tak da su se svi od njega kraj obrnuli. Ov mesec 10-ga na večer s temi rečmi odide: „Ako mi nedaju dvajsti krajcarov, tak se obesim!“ Kesno dimo je došel i držal je reč svoju. Drugi dan ga na gredu obešenoga najdeju.

— **Vu orsačkoj spravišću** se je dokončalo, da bude od novog zbiranja mandat ablegatah ne tak kak sada tri letah, nego pet letah dugo trajal. Dakle vu letu 1887 budemo za 5 letah zbirali, a ne za tri. Tomu se krčmari pak korteži neradujeju.

— **Žrtva Vu Jas.F.-St.** Gjurju pri štacunarū Bührler Lipotu se je iz nepazljivosti petroleum vužgal, tak da za kratko vreme žena Buchlera je vu samom ognju bila. On dobeži na pomoć mladoj si ženi (dva mesece su oženjeni bili), ali kesno, jer je ona već skoro čisto zgorela. Sam Bührler je takve rane dobil, da i njegovo življenje ne sigurno.

— **Obiteljsko ubojstvo.** Iz Dunasekōra sledeće pišeju. Rado Vuletan jen, drugač dober gazda, je vu zadnjem vremenu jako pijančati počel, i mnogokrat si je obitelj s hiže stiral. Ove dane, kak se najstareši sin proti njemu zdigel, počel ga je spotati, da zakaj to dela, zdigne proti sinu si revolveru. Sin izmekne vu revolveru iz sakah i zdvėmi hipi staroga vmori. Na veliku krikū susedi ta dobežiju i vmirujućega otea vu postel deneju, koj je vu zadnjih minutah svojega življenja oprošćenje prosil od žene i od sina si, s spoznaje, da je on sam celomu događaju kriv bil. Nesrečni sin sam se je prijavil kod žandarah, koji su ga vu Pečuh k sudu odpelali.

— **Potop vu Marmaros varmegjiji.** Kroz dva tijeodne je neprestance dedžj curel vu oni okolici, ali početek je dober bil, a ni dočetek; jer strasna voda je zigla, koja je velike kvare napravila, vu dolini Ize (jeden potok). Više moste je porušila, zaništala. Med ovimi je jen novi vlni zavidani most, koj je koštal pet jezer forinti. Vu Dragomerbi su se četiri hiže zrušile, strah stanovnikah je na najveći grad stupil; jer ako još samo dva dni bi bil curel taj dežj, tak celi redi hiž bi se bili zaništali ne samo tam, nego i vu drugim mesti. Puti su svi zanišćeni, tak da stanovniki za sadašnje vreme trgovati nemožeju.

— **Zgorjeta devojka.** Birova iz Major falve (vu Hont varmegjiji) 13 let stara pučica je na polju poleg ognja si topila svoje telo, med kojim vremenom su joj se ovice razzišle. Najenput joj se siroti opravica vužge, i beži strašno kričuć za pomoć, nezuađu to siromaško dete, da s tem samo ognja hrani, — vu selo. Ali prije još kak je vu selo dobezala, je velike rane na telu dobila vu kojemi je ove dane med najvećom mukom dušu si spustila.

— **Ubojstvo. Vu B i j a k u** (Nograd varmegjiji) je nesretno žrtvi krvništva postal Wohl Adolf. Ovog meseca 5-ga na večer okolo šeste vure se je vu sobi poleg štacuna s sinom spomiual. Na jedenput samo odnekud streliju, tak, da su se glaži obloka svi potrli. Stari Wohl nato na vulicu trči, gde se je vu jednoga človeka zabašil, kojega je taki za požerak zgrabil. Ali taki su se spoznali te dva, kak je stari Wohl vu onim človeku staroga suseda, kovača si videl, koj je hitro ta dobežal, kak je čul streliti. Vu onoj minuti taki opet se je čulo streliti, i stari štacunar se je zrušil vu kovačeve ruke. Do sada na jednoga pandura sumnjaju, koj je pri slušanju čisto zmesani bil, i da su ga pitali, gde mu je puška, rekel je, da ju je zgubil.

— **Kak kaštiguju vu Chini?** Chinezeri mnoga fite kaštiguju zločinstvo. Soldate, odlično ljudi i veliku gospodu kaštiguju. Ako nekoji oficir nekakvo zločinstvo većinil, vzemeju mu svaku čest ali prez toga, da bi svoju službu zgubil. Ova degradacija onda samo na njegovu čast spada. Ali drugač stoji posel, ako i službu zgubi, i anda kak nekakov prosti vojnik služi domovinu. Takove negda i tak kaštiguju, da je pošleju od Pekinga naprimer vu Tibet vu nekakvim poslu, da glasa od onud donese. Druge pak nato obsudiju, da je podmoraju pešice putovati vu daleke države. Na takve jako i strogo paziju, jeli nedobiju penz ili drugoga kaj, i samo na noć kvartira i malo jesti dobiju po stacijah. Takovo putovanje negda kroz godine traje i najvišeput se s mrtom putnika dokonča. Ako kojega naprimer na smrt obsudiju, on se odmah vu Peking mora postaviti, gde mu naznanje daju, da je njegovo življenje ue dugo trajuje. Nesretniki oni, koji se vu glavni grad pozivaju, već znaju kaj je tam čeka. Navadna kaštiga vu Chini je batina. Za malu falingu taki mu odmeriju 100 batin. Obsudjen se sleće i leže se doli, zatim mu jen s bambus palicom, botom sudl pravicu. Negda nekoji i do 500 takove hibe dobi samo od sebe se razme, da to obdržati nemoči i da takov predi i dušu spusti.

— **Serbi i Bulgari** budu se po malem pomirili. Velike vlade Europe su poslali svoje ablegate na mesto tabora na spravišće, gde je jeden ruski soldački ablegat za predsednika postavljen bil. Ovi ablegati svi za pomirenje delaju i tak se vidi, da do novog leta bude se mir dokončal, kajti vekše vlade nečeju, da bi krv i dalje zabadava tekla.

Nekaj za kratek as

Pri jednoj maršečkoj izložbi rekel je jeden bogati gruntaš, koj je već više ljet najlepše vole odhranal: „Vu konje se alabo razmem, ali gde se govori od volov, tu sam ja prvi.“

„Kak je doma?“ zapital je gospou jednu mužaču. „A čisto dobro: vsaki čas imamo gošćenja i veselja; zadnju smo nedelju imali gostovanje a vu sreć karmine,“ pak tak se po mali veselimo.

— **Jeli hoćemo** obslužavati sreberne gosti? zapita žena svojega muža, gda su već preživeli 25 ljet vu hižnom zakonu. Muž joj odgovori: Ne, draga moja, čekali budemo još pet ljet, pak onda budemo svetili trideset ljetni tabor.

Jeden gospon opazil je poznanca fiskaljuša, gde na pijacu kupuje parane, ter iduć mimo njega mu zavikne: Špektabilis, zla su vremena, kad već i oni moraju kupovati — parane!

Mlada gospa: „Dragi moj tovaruš, sakaj si ti né dnes k obedu došel?“

Mladi tovaruš: „Ah oprosti mi draga ženica! Ja sam čisto na to pozabil, kaj smo oženjeni.“

Gospon: „No, kak ste zadovoljni s vašom blagoslovljenom ljetinom?“

Muž: „Ah tak, imam puno krompira, debel je, meljnati, i tečno se je, samo holt drobnoga ga nega za svinje.“

(Jeden notariuš došel je vu krčmu jako zvručeni.)

Krčmar: „Ali, gospon notariuš, ja znam za sigurno, da su oni trudni kak pes!“

Notariuš: „Sepl Sepl, tak se itak negovori k jednomu notariušu!“

Krčmar: „Naj oprostiju, gospon notariuš, ja sam holt štel reči, da tak švicaju kak svinja!“

Jeden doktor je rekel betežniku. Ja njim hočem prepisati kapljice, koje sam ja zmisli; naj si ove kapljice lupiju, pak ako hočeju 5 ljet živeti, naj vzeuju pet kapljic, ako 10 ljet, onda deset kapljic itd. ali pod nikakov način naj više nevzeuju; ar imamo példah, da je jeden, od velikoga veselja da bude dugo živel, celu flašu na jenput spil, pak ovoga su morali na zadnje s tukačom zatuči, tak je već dugo živel.

Dragi domorodeci! Neprijatelj je već blizu; ali bude došel, ali nebuće. Ako dojde onda se vsi predamo zbog preljevanja krvi, kakti pravi domorodeci; ako pak neprijatelj nedođe, onda se budemo branili do zadnje kaplje krvi. Rekel je jeden purgar, koj je bil jako korazen na vek onda, gda je neprijatelj né videl.

Jeden muž došel je prvi put vu veliki varaš, i čudil se je, kad je videl vnoگو štacunah. Hotel je znati, kaj se vu kojem prodaje, išel je taki vu prvi štacun, gde su se penzi zmenjali. Tam je nikaj né videl, pak je onda zapital štacunara: Kaj imate tu

na prodaju? Oselske glave, odgovori štacunar. Onda borme, rekel je muž, vi morate negdi jako vnoگو prodati, ar vu celom štacunu nevidim niti jedne, samo jedinu vašu,

Nekoja gospoda, rekel je Peter, spiju tojest ležiju do devete vure vjuto, a negda i duže, akoprem bi mogli već ob peti vuri vu jutro na nogaj biti, tojest se stati, ar regula življenja ovak veli: „Ob deveti vuri na večer v postelju, a ob peti vuri vu jutro na noge.“ „Tak bi i moralo biti,“ odgovori Pavel, nu „kak se bude on zdigel s kokoti (s pévci) koji ide s sovami spat.“

Jeden, koj je vu vsem nesrečen bil kaj si je goder naprvo vzel, zakričal je jedenput vu srditosti: Mislím, da bi ja bil klobučar, stvoril bi Bog ljudi prez glav!

Jeden muž dopeljal je na senjem svojega osla na prodaj. Poleg njega je išel jeden šalni trgovec i rekel je: Za istinu, to je ljepo marše, samo je kvar, da je ne kurtasti, tojest prez repa. Muž nije bil len, odseče taki oslu rep, pak ajd znim v torbu. Malo keaneše išel je drugi trgovec i kak je videl osla prez repa, rekel je: Ov oslek bil i ravno za me, samo da bi imel repa. Jaj za Boga rekel je muž ako je oslek za njih ako ga hočeju kupiti. tu njim je i rep v torbi.

CENA ŽITKA

Kuruza	na vagi	5.70	5.90
Pšenica	„	7.50	7.80
Hrč	„	6.—	6.80
Ječmen	„	6.—	7.—
Zob	„	6.50	6.80

LOTTERIJA

Gradecu 1885 13. december

19. 81. 28. 79. 13.

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő hírlapok előfizetési fölhívását. Ez utóbbiak között a legrégebb az immár 33 ik évfolyamát élő „Vasárnapi Ujság“, mely nagy képes hetilapnak az olvasó közönség e kipróbált házi barátjának, jövőre legjobb ajánlása, képeinek évről-évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi erők által kiállított folyvást növekedő változatos tartalma, mely teljesen fölöslegessé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok járatását; míg társalapja a „Politikai Ujdonságok“ a politikai heti események gondos és hű összeállítását adja és képes gazdasági mellékkelappal van bővitve. — A „Képes Néplap“ a legolcsóbb hetilap, a kevésbbé vagyonosok vasárnapi ujsága tanulságos és mulattató tartalommal, s a politikát tárgyaló rendes rovattal, ezek kiegészítője a „Világkrónika“ című képes melléklet mely eddigi rovatai mellett újévtől kezdve nagyobb elbeszéléseket és regényeket is fog közölni és a mely hetiközlönynek ép úgy, mint a „Képes-Néplap“-nak ára télvére csak 1 frt. Ugyanez iv tartalmazza a „Jogtudományi Közlöny“ szaklapnak előfizetési fölhívását. továbbá a Franklin-Társulat könyvkiadványainak jegyzékét.

Hirdetések.

„THE GRESHAM“

életbiztosító társaság

vezérügynöksége Nagy-Kanizsán

keres egy

képviselőt

CSAKTORNYA

és VIDÉKE RÉSZÉRE.

Bővebbet a „THE GRESHAM“ életbiztosító társaság vezérügynökségénél

Nagy-Kanizsán.

317 1--1

A „Betegbarát“ című röpiratban számos házi-szer van ismertve, melyek sok éven keresztül megbízhatónak bizonyultak s ez okból a legmegelőbb ajánlatra méltók. Minden betegnek ismerni kellene e röpiratot. Különösen pedig azokat, a kik közsvényben vagy csuszban, tudósorvadásban, ideggyengeségben, sápkórban stb. szenvednek, arra figyelmeztetjük, hogy az egyszerű házi-szeret által nagyon gyakran még az ugynevezett gyógyíthatlan betegségek is megszűnnek. A ki a „Betegbarátot“ olvasni kívánja, az nyjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetének Lipcsőbe, mire a röpirat megküldetik. A megrendelőnek ez költségébe nem kerül.

Prodaja hiže i kamenarnice.

Vu V.-Kaniži Király-vulici pod 39. hižnim br.

i vu v.-kanižkoj gruntovnici pod 649. br. nalazeća hiža

tvornica za kamenje seći,

pisarna, dvor i vrt, tak takajše vu Horvatskoj,

poljeg Varaždina vu Vinici

ležeća ivu viničkoj gruntovnici pod 191. tr. stojeća, kamenarnica, barakki, orudje ikola za kamenje voziti, se dobrovoljno za fal cěnu i s priličnim uvětom prodaje.

S bližjim izvěšćajom služi vlastnik Hild Károly vu Sopronu, ali pak Gyórfy Janos fiskaliuš vu V.-Kaniži. 308 3—4

A RESOLVIRSZAPPAN,

feltalálva és sajátkezűleg készítve

Piehler Ferencz-től es. k. főállatorvos az osztrák-magyar hadseregben,

gyógyit minden külső sérülést és bőrkitűtést minden házi állatnál, eltávolit minden használati és szépségi hibát a lovaknál, különösen minden benultasgot gyógyit egy ujat mint idültet és különösen mirigy-, csontszervenvedések, kiváltképen izom-gyulladások és szerszám nyomásmánál gyökeres gyógyszer.

A resolvirszappan kitűnő tulajdonságai következtében és gyógyítási eredményei miatt gazdasági egyesületektől, állatorvosoktól és számos földbirtokosoktól ismételtlen megtisztelő bizonyítványokkal és elismerő hála-iratokkal kitűntetett.

1 darab resolvirszappan 50 gramm tisztasuly, elegendő 10 beteg ló részére o. é. 1 frt 20 kr.
1 „ „ 120 „ „ „ 25 „ „ „ „ 2 „ 10 „

Minden darab resolvirszappanhoz egy pontos használati utasítás a hazai nyelven mellékeltetik.

Fő-előruktás minden világrészre Wasilewsky és Pilaskinél Varsóban.

Főraktár Magyarországon Török Józsefnél gyógyszerész Bpestben, továbbá kapható minden gyógyfűkereskedésben és gyógyszerárakba.

Hogy minden utánsás megakadályostassék minden doboz resolvirszappan az ide mellékelte törvényesen letétmennyezett védjeggyel és kézvonásokkal el van látva,

307 3—10.

WASILEWSKI és PILASKI Varsó.